

رام - ۴۶

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

پانزدهم اردیبهشت

پانزدهم اردیبهشت را در ایران باستان جشن بهارید می‌نامیدند و آن را در قالب گاهنبار جشن می‌گرفتند. در دوران معاصر این روز برای ایرانیان با مجموعه‌ای از رخداد‌های بین‌المللی گره خورده است. در ۱۲۳۶ استعمار انگلستان که بخش‌هایی بزرگ از ایران شرقی را در قالب هند بریتانیا (پاکستان و هند شمالی) و افغانستان از ایران جدا کرده بود، کوشید تا همین بلا را بر سر سیستان هم بیاورد. چارلز موری به نمایندگی از انگلستان ادعا کرد که سیستان بخشی از افغانستان است و این جدای بخشی بزرگ از سیستان بود که در هند (پاکستان ادغام شده بود). میرزا آقا خان نوری در این روز نامه‌ای به او نوشت و در آن تاکید کرد که حاکم هرات -حسین خان یوزباشی- سیستان را از خودش اجاره کرده بوده و این ادعاها به کلی بی‌اساس است.

پیرم خان ارمنی و سردار اسعد بختیاری پس از فتح تهران

در سال ۱۲۷۴ برای اولین بار در تاریخ دیرپای ایران کسی که متهم به دست داشتن در قتل شاه ایران بود، در کشوری دیگر محاکمه شد و این به سید جمال اسدآبادی مربوط می‌شد که در استانبول بابت مرگ ناصرالدین شاه محاکمه شد، اما تبرئه‌اش کردند. در ۱۲۸۸ و گرماگرم استبداد صغیر پیرم خان ارمنی که از مجاهدان نامدار بود با پادگان قزوین که به محمدعلی شاه وفادار و با مشروطه مخالف بودند جنگید. در ۱۲۹۵ در جریان اشغال ایران در بلوای جنگ جهانی نخست، قوای روس به قصرشیرین حمله بردند. چهار سال بعد (۱۲۹۹) روسها باکو را گرفتند و نریمان نریمانوف را به دست نشاندهی خود به قدرت رساندند و به این ترتیب جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان تاسیس شد.

عملیات نمرود در سفارت ایران در لندن

نریمان نریمانوف

در ایران در همین روز به سال ۱۳۰۴ قانون الغای القاب وضع شد و لقبهای طولانی دوران قاجار از شناسنامه‌ها حذف شد. نیم قرن بعد رخدادهای مربوط به ایران در این روز ماهیتی کاملاً بین‌المللی پیدا کرده بود. در ۱۳۵۹ نیروی ویژه هوایی انگلستان در جریان عملیات نمرود به سفارت ایران در لندن حمله برد و گروه‌گانگ‌یران پان‌عربی که آنجا را اشغال کرده بودند را از بین برد. این نخستین عملیات گروه تازه تاسیس این

تکاوران بود. هفت سال بعد (۱۳۶۶) نخستین جلسه‌ی نشست کنگره‌ی آمریکا درباره‌ی رسوایی ایران-کنترا در تلویزیون آمریکا پخش شد و سر و صدای بسیار به پا کرد. در ۱۳۷۳ هم معاهده‌ی بیشکک بین ارمنستان و آذربایجان بسته شد و به درگیری‌ها در قره‌باغ پایان داد.

در سطحی جهانی هم این روز با تحولات سیاسی بین‌المللی قرین بوده است. در پانزدهم اردیبهشت ۵۵۳ خورشیدی شورای دوم قسطنطنیه آغاز به کار کرد و دستاوردش سنگ بنایی شد برای تثبیت کلیسای روم شرقی. در ۶۳۹ قویلیای خان فرمانروای مغول چین شد، در ۸۷۳ کریستف کلمب به جامائیکا رسید و آنجا را مستعمره‌ی اسپانیا اعلام کرد، و در ۱۲۳۹ جوزپه گاریبالدی با یارانش برای فتح سیسیل و تاسیس کشور ایتالیا به حرکت در آمد. در سال ۱۳۱۵ سربازان ایتالیایی که با فاشیسم موسولینی جانی گرفته بودند اتیوپی را اشغال کردند، و پنج سال بعد (۱۳۲۰) هایلر سلاسی امپراتور فراری این کشور پس از شکست متحدین بار دیگر به آدیس‌آبابا بازگشت. در این روز چندین رخداد اجتماعی و فرهنگی هم واقع شده است. در ۱۲۱۴ اولین راه‌آهن در اروپای قاره‌ای بین بروکسل و مثلن آغاز به کار کرد و صد و چهار سال بعد در ۱۳۲۸ در جریان عهدنامه‌ی لندن شورای اروپا در استراسبورگ تاسیس شد که نخستین نهاد مربوط به اروپای متحد به شمار می‌آید. در ۱۲۷۰ موزیک هال نیویورک افتتاح شد و چایکوفسکی در آن برنامه اجرا کرد و در ۱۲۸۴ برای نخستین بار در پرونده‌ی برادران استراتون از اثر انگشت برای اثبات قتل استفاده شد.

این روز در ضمن با رخدادهای مربوط به سانسور و خفقان هم نسبتی دارد. در ۱۲۹۱ نخستین شماره از پراودا در سنت پترزبورگ انتشار یافت و به زودی به ارگان سرکوبگرترین رژیم سیاسی کره‌ی زمین تبدیل شد. در ۱۳۰۴ معلمی به نام جان اسکوپس در آمریکا به خاطر تدریس تکامل در مدرسه بازداشت شد، و در ۱۳۳۴

سیطری متفقین بر آلمان ده سال پس از پیروزی‌شان در جنگ خاتمه یافت و آلمان غربی خودمختاری‌اش را از قوای اشغالگر به دست آورد. در ۱۳۶۰ بابتی سندز بیست و هفت ساله پس از ۶۶ روز اعتصاب قضا در زندانی در

انگلستان درگذشت.

کارل مارکس

ذوالفقار علی بوتو

سلطان حمید میرزا

پانزدهم اردیبهشت ماه زادروز لئوپولد دوم امپراتور مقدس روم (۱۱۲۶)، سورن کیرکه‌گارد فیلسوف (۱۱۹۲)، و کارل مارکس (۱۱۹۷) است. درگذشتگان این روز اغلب سیاستمداران ناکامی بودند که هرچه زمان می‌گذشت اهمیتشان کمتر می‌شد. در ۱۲۰۰ ناپلئون در جزیره‌ی سنت هلن که تبعیدگاهش بود درگذشت، در ۱۳۵۸ ذوالفقار علی بوتو که از قدرت عزل شده بود اعدام شد، و در ۱۳۶۷ سلطان حمید میرزا که واپسین مدعی

تاج و تخت قاجار بود و در این هنگام یکسره به شهروندی انگلیسی با نام دیوید درآموند تبدیل شده بود،
درگذشت.

جان اسکوپس در دادگاه؛ جنایتکار خطرناکی که به بچه‌های معصوم مسیحی نظریه‌ی تکامل داروینی را تدریس می‌کرد!